

Lovforslaget indeholder en hjemmel til, at kommunerne til brug for den løbende kontrol og opfølgning i enkelte sager og generel kontrol uden samtykke kan indhente bestemte oplysninger fra andre private end arbejdsløshedskasserne (arbejdsgivere, pensionskasser, livsforsikringsselskaber og pengeinstitutter) samt andre nødvendige oplysninger om personlige forhold end økonomiske forhold fra andre offentlige myndigheder eller arbejdsløshedskasser.

Med lovforslaget bringes kommunernes muligheder for kontrol af ydelser på niveau med Arbejdsdirektoratets muligheder i forhold til modtagere af arbejdsløshedsdagpenge.

Kommunerne får med lovforslaget dels hjemmel til uden forudgående samtykke at indhente oplysninger om løn- og beskæftigelsesperioder m.v. fra arbejdsgivere, dels oplysninger om pensionsforhold m.v. fra pensionskasser, livsforsikringsselskaber og pengeinstitutter til brug for opfølgning eller kontrol i enkelte sager. Disse oplysninger kan efter lovforslagets indhold ikke registersamkøres.

Med forslaget etableres der endvidere hjemmel til, at kommunerne uden samtykke kan indhente oplysninger hos andre offentlige myndigheder og arbejdsløshedskasser om personlige forhold af ikke-økonomisk karakter, der er nødvendige for, at kommunerne kan varetage deres opgaver i henhold til lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om sygedagpenge, lov om fleksydelse og integrationsloven, herunder hjemmel til registersamkøring i kontroløjemed. Et eksempel kan være kontrol med, at modtagerne af hjælp står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Oplysningernes art/karakter

For så vidt angår den foreslåede hjemmel til at indhente oplysninger om andre forhold end de rent økonomiske, er der f.eks. tale om oplysninger om opholdssted og flytning, herunder korterevarende ophold uden for hjemmet, samt ophold i udlandet.

3.2. Forholdet til persondataloven

Behandlingen af personoplysninger i forbindelse med indhentning af oplysninger vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne i persondataloven. Det vil sige, at kommunerne i forbindelse med administration af den foreslåede bestemmelse skal iagttage de regler om indhentning og videregivelse, der følger af persondataloven. Det vil bl.a. sige, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål. Endvidere skal de oplysninger, som

behandles, være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål hvortil oplysningerne senere behandles. Det følger af persondatalovens § 5. Endelig skal persondatalovens behandlingsregler, jf. persondatalovens §§ 6 - 8, iagttages. Det indebærer, at f.eks. helbredsoplysninger kun kan indhentes uden samtykke, hvis eksempelvis betingelsen i persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, er opfyldt. Efter denne bestemmelse kan blandt andet en helbredsoplysning indhentes, hvis det er nødvendigt for at kunne fastlægge et retskrav. Kontrol med udbetalinger af offentlige ydelser vil være omfattet heraf. Med lovforslaget er der ikke tale om en fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3. Sammenstilling og samkøring i kontroløjemed forudsætter endvidere, at behandlingen anmeldes til Datatilsynet, samt at Datatilsynets udtalelse indhentes, før behandlingen iværksættes.

Efter Datatilsynets praksis, som bygger på en flertalstilkendegivelse fra Folketingets Retsudvalg i betænkningen over lovforslag nr. L 50 af 16. januar 1991 om ændring af lov om offentlige myndigheders registre, er det en forudsætning, at myndigheder i forbindelse med sammenstilling og samkøring i kontroløjemed bl.a. har et klart og utvetydigt retsgrundlag at arbejde på.

De borgere, der berøres af en kontrolordning, skal i almindelighed gøres opmærksom på myndighedernes adgang til at foretage samkøring i kontroløjemed, inden kontrollen iværksættes, og at samkøringen så vidt muligt kun finder sted, hvis de personer, der omfattes af kontrollen, har fået meddelelse om kontrolordningen, inden de afgiver oplysninger til myndigheden.

Som udgangspunkt kan myndigheden kun lade en ny kontrolordning tage sigte på fremtidige forhold, medmindre særlige forhold gør sig gældende. I særlige tilfælde vil den nye hjemmel til registersamkøring i kontroløjemed efter dette lovforslag kunne anvendes på allerede foreliggende oplysninger. Det forudsætter, at der er en særlig grund til at anvende hjemlen, og at kommunens registersamkøring sker efter forelæggelse for Datatilsynet. Herudover skal kommunen, før en sådan særlig godkendt samkøring iværksættes, informere borgerne om, at kommunen har fået mulighed for at kontrollere andre oplysninger end oplysninger om økonomiske forhold ved registersamkøring, og at denne hjemmel også kan anvendes på allerede foreliggende oplysninger.

Ved efterfølgende kontrol kontrolleres oplysninger af betydning for retten til ydelser, som borgerne har afgivet til myndighederne i forbindelse med modta-